

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 2 - 3 โรงเรียนบ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาดและด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ด้านความสะอาดและด้านการตรงต่อเวลาของนักเรียนโรงเรียนบ้านโนนจาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2

2. วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัย (Research Participants) ได้แก่

1.1 ผู้วิจัย	จำนวน 1 คน
1.2 กรรมการฝ่ายปกครอง	จำนวน 2 คน
1.3 ครูประจำชั้น	จำนวน 6 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 9 คน

2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (Groups of Informants) ได้แก่

2.1 ครูที่ไม่อยู่ในกลุ่มผู้ร่วมวิจัย	จำนวน 9 คน
2.2 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 4 คน
2.3 นักเรียนที่ไม่อยู่ในกลุ่มเป้าหมาย	จำนวน 9 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 24 คน

3. กลุ่มเป้าหมาย (Target Group)

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 - 6 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งกำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนบ้านโนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ดังนี้

3.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6	จำนวน 20 คน
3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3	จำนวน 20 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 40 คน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมและแบบประเมินพฤติกรรม มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วยรายการที่จะประเมิน 3 เรื่องคือ 1) ด้านความรับผิดชอบ 2) ด้านการรักษาความสะอาด และ 3) ด้านการตรงต่อเวลา รวมทั้งสิ้น 15 รายการ จำนวน 40 ข้อ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือทั้ง 4 ชนิด คือ แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบตรวจผลงานและแบบสัมภาษณ์ ของกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรมมาศึกษา

ทำความเข้าใจ แล้ววิเคราะห์หาความสัมพันธ์และกำหนดทิศทางของข้อมูล สร้างข้อสรุปและนำเสนอโดยตารางข้อมูล และการพรรณนาวิเคราะห์ (Narrative Form) พร้อมอ้างอิงข้อมูลบางส่วนที่เป็นที่มาของข้อสรุป

ในส่วนที่เป็นข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยนำแบบประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่ได้มา แยกวิเคราะห์ตามตัวแปรที่ศึกษาโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาแปลผลโดยเทียบกับเกณฑ์(บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 104-106) ดังนี้

คะแนน	ระดับการปฏิบัติ
4.51 - 5.00	หมายถึง มากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง มาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง น้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง น้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

4.1. สภาพทั่วไปก่อนการพัฒนา

4.1.1 ด้านความรับผิดชอบ

นักเรียนส่วนใหญ่แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน เช่น นักเรียนชายชอบใส่เสื้อลวยชาย ผอมยาว ไม่ขาดเข็มขัด สวมรองเท้าโดยไม่ใส่ถุงเท้า กิริยามารยาทไม่เหมาะสม และไม่ร่วมกิจกรรม ส่วนนักเรียนหญิงไว้ผมและเล็บยาว ใช้เครื่องประดับใช้เครื่องมือสื่อสารระหว่างเรียน เป็นต้น โดยภาพรวมมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบเฉลี่ย 2.07 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยรวมมีพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับ “น้อย”

4.1.2 ด้านความสะอาด

นักเรียนส่วนมากขาดวินัยในการรักษาความสะอาดร่างกาย เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ทั้งขณะไม่เป็นที่ ไม่ทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน โดยรวมมีพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดเฉลี่ย 2.16 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยรวมมีพฤติกรรมด้านการรักษาความสะอาดอยู่ในระดับ “น้อย”

4.1.3 ด้านการตรงต่อเวลา

พบว่า นักเรียนบางส่วนมาโรงเรียนสาย เข้าเรียนช้าหรือไม่เข้าเรียน ส่งงานไม่ตรงตามกำหนด ร่วมกิจกรรมไม่ตรงเวลา เป็นต้น โดยภาพรวมนักเรียนมีพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาเฉลี่ย 2.00 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยรวมมีพฤติกรรมด้านการตรงต่อเวลาอยู่ในระดับ “น้อย”

สรุป โดยภาพรวมก่อนการพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการปฏิบัติด้านความรับผิดชอบ การรักษาความสะอาดและการตรงต่อเวลาเฉลี่ย 2.07 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการปฏิบัติอยู่ในระดับ “น้อย” ทั้ง 3 ด้าน

4.2. สภาพทั่วไปหลังการพัฒนา

การพัฒนาระยะที่ 1 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ยังแอบทิ้งขยะเรี่ยราด ยังหลีกเลี่ยงการทำความสะอาดเขตพื้นที่บริการที่ได้รับมอบหมาย ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเองดีขึ้น แต่ยังหลีกเลี่ยงการปฏิบัติกิจกรรมรวม มีความรับผิดชอบสูงขึ้น เข้าเรียน/ส่งงานตรงเวลามากขึ้น

การพัฒนาระยะที่ 2 พบว่า นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีทัศนคติ ทักษะและอุปนิสัยรักความสะอาด เป็นผู้มีความรับผิดชอบและปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ได้ตรงเวลา สามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น จากการประเมินพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ภายหลังดำเนินการพัฒนาในระยะเวลาที่ 2 พบว่า จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาสูงขึ้นอย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ย 3.89 เมื่อเปรียบเทียบกับพฤติกรรมก่อนการพัฒนาซึ่งมีค่าเฉลี่ย 2.07

สรุปได้ว่า โดยภาพรวมหลังการพัฒนานักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมทางวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาเฉลี่ย 3.89 แสดงให้เห็นว่านักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีพัฒนาการทางวินัยทั้ง 3 ด้านสูงขึ้น

5. การอภิปรายผล

5.1. สภาพทั่วไปก่อนการพัฒนา

จากการวิจัยในครั้งนี้ สรุปได้ว่า ก่อนดำเนินงานในระยะเวลาที่ 1 ซึ่งเป็นช่วงที่อยู่ในระหว่างวันที่ 1 – 5 ธันวาคม 2550 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพด้านความรับ

ฝึคชอบความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียน โรงเรียนบ้าน โนนจาน อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในภาพรวม นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีอุปนิสัยรักความสะอาด ยังขาดความรับผิดชอบ และมาโรงเรียน/ส่งงานไม่ตรงเวลา กล่าวคือ นักเรียนมักทิ้งขยะเรี่ยราด โดยพบว่ามีเศษถุงขนม กระดาษห่อลูกอม หลอดดูดน้ำไม่เสียบลูกชิ้น ฯลฯ ถูกทิ้งเกลื่อนกลาดอยู่ตามบริเวณต่าง ๆ ในโรงเรียนและในห้องเรียนพบว่า มีลักษณะเช่นเดียวกัน ซึ่งสภาพดังกล่าวได้สร้างความรำคาญให้กับทุกฝ่าย ในส่วนของครูและบุคลากรยังคงขาดความรู้ ความเข้าใจที่ชัดเจนในการสังเกตและประเมินนักเรียนอย่างเป็นระบบ หลักสูตรตลอดจนแผนการเรียนรู้และกิจกรรมเสริมส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นการแยกส่วน ขาดการบูรณาการในเรื่องของระเบียบวินัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งขาดวินัยในด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดสะอาดและการตรงต่อเวลา และไม่ปรากฏว่ามีการจัดตั้งระบบที่ชัดเจนในการพัฒนาการเรียนการสอน รวมถึงขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การสอนของกันและกันรวมถึงขาดการประสานงานขอความร่วมมือจากฝ่ายต่าง ๆ

5.2. ผลการพัฒนา

ภายหลังดำเนินการพัฒนาในระยะที่ 1 และระยะที่ 2 ปรากฏผลดังนี้

1. ด้านครูผู้ร่วมวิจัย หลังการการพัฒนาพบว่า ครูผู้ร่วมวิจัยมีความกระตือรือร้นและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติสูงขึ้น โดยหลังจากการอบรมในระยะที่ 1 แล้วครูผู้ร่วมวิจัยทุกคนมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบการวิจัยปฏิบัติการมากขึ้น นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยนักเรียนมากขึ้นและเมื่อการพัฒนาในระยะที่ 2 ผ่านไป พบว่าครูผู้ร่วมวิจัยแต่ละคนเกิดความคุ้นเคยกับการประสานงานและมีการติดต่อสื่อสารกันเป็นระบบมากขึ้น โดยสามารถสังเกตเห็นได้ว่าการแลกเปลี่ยนข้อมูลจากการบันทึกประจำวันรวมถึงการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ของกันและกันมากขึ้น และพบว่าข้อเสนอแนะที่ได้มาจากการไต่รตรงการทำงานและการสะท้อนผลร่วมกันนั้น มีผลต่อการค้นพบกลยุทธ์และแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาาร่วมกันมากขึ้น

2. ด้านนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย หลังการดำเนินการพัฒนา พบว่า นักเรียนซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนมีทัศนคติ ทักษะ และเป็นผู้ที่มีวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลา สามารถนำเอาความรู้ไปปฏิบัติและประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมากขึ้น สังเกตได้จากการเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักเรียนก่อนและระหว่างการดำเนินการพัฒนาในระยะที่ 1 พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ยังแอบทิ้งขยะเรี่ยราดและ

ไม่ค่อยรับผิดชอบเกี่ยวกับอุปกรณ์สิ่งของเครื่องใช้ของตน รวมทั้งไม่ค่อยช่วยจัดเก็บรักษา ความสะอาด จนกระทั่งมีพัฒนาการทางพฤติกรรมเชิงวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาสูงขึ้นในช่วงดำเนินการพัฒนาในช่วงระยะที่ 2 ผ่านพ้นไป โดยสามารถ สังเกตได้จากการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งประเมินโดยครู ภายหลังจากดำเนินการ พัฒนาในระยะที่ 2 พบว่า จำนวนนักเรียนที่แสดงพฤติกรรมในเรื่องของความรับผิดชอบ ความ สะอาดและการตรงต่อเวลาอย่างสม่ำเสมอมีคะแนนอยู่ใน “ระดับมาก” ในแต่ละรายการตามที่ กำหนดในแบบประเมินพฤติกรรม มีจำนวนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 3.89 เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน โดยรวมทั้งหมดที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาก่อน ดำเนินการพัฒนาซึ่งมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.07

จากผลการวิจัย ปรากฏว่า ผลการดำเนินงานใน 2 ระยะ สะท้อนให้เห็นว่า พัฒนาการความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่เกี่ยวกับวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียนเป็นไปในลักษณะที่สอดคล้องกับสภาพความคาดหวังที่ตั้งไว้ กล่าวคือ หลังการดำเนินงานพัฒนาวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อ เวลาของนักเรียนสูงกว่าวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาดและการตรงต่อเวลาก่อนการ ดำเนินงาน เฉลี่ย 3.89 เมื่อเทียบกับจำนวนนักเรียน โดยรวมทั้งหมดที่แสดงพฤติกรรมด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาก่อนดำเนินการซึ่งมีจำนวนน้อยโดยเฉลี่ย 2.07 ซึ่ง อธิบายได้ว่า การดำเนินงานเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อ เวลาของนักเรียน โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีผลทำให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีวินัยด้าน ความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาสูงขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับวินัยด้าน ความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาของนักเรียนก่อนการดำเนินงาน

แนวโน้มของพัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ อาจเป็นผลสืบเนื่องมา จากการดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการ ตรงต่อเวลาของนักเรียน โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการและที่สำคัญที่สุดยังได้ส่งเสริมให้นักเรียน นำเอาวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวัน อีกด้วย จึงสามารถประเมินและสังเกตเห็นได้ว่าการดำเนินงานนี้ได้เสริมสร้างให้นักเรียนมี บัณฑิตซึ่งเตรียมความพร้อมที่นำไปสู่ก่อนก่อให้เกิดวินัยในตนเอง ซึ่งปัจจัยต่างๆ เหล่านี้ ได้ แก่

1. ความรู้ (Knowledge)
2. ความเข้าใจ (Insight)

3. ทศนคติ (Attitude)
4. คุณลักษณะทางธรรม (Spiritual Qualities)
5. ทักษะ (Skills)
6. อุปนิสัย (Habit)
7. ความสามารถนำคุณธรรมไปปฏิบัติในวิถีชีวิต (Capability to apply and

Living the Life)

ผลของการพัฒนาและความเปลี่ยนแปลงนี้ นอกจากเป็นผลอันสืบเนื่องมาจากการนำแนวทางการวิจัยปฏิบัติการมาใช้แล้ว ยังอาจเกิดขึ้นจากความมุ่งมั่นให้มีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งทุกอย่างเริ่มต้นที่ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน โดยเริ่มจากการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของวินัย การปรับเปลี่ยนทัศนคติและจิตลักษณะของตนให้เป็นแบบใหม่ (New Role Model) ซึ่งมีใช้สิ่งอื่นใด นอกจากการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีหรือเน้นการสอนตนเองก่อน ไปสอนคนอื่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของฉันทนา ภาคบงกชและคณะ(2539 : 37) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย โดยพบว่า แนวทางการเสริมสร้างวินัยของคนในชาตินั้น ควรเริ่มต้นจากเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวันก่อน ควรลดการบังคับควบคุมจากภายนอก ควรณรงค์ให้มีการเสริมสร้างอย่างจริงจัง ทุกฝ่ายไม่ว่าเป็นบิดามารดา ครูอาจารย์หรือผู้บริหาร ฯลฯ ต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ในขณะที่ผู้ปกครองของนักเรียนก็ได้ให้ความสำคัญในการปลูกฝังวินัยให้แก่เด็กด้วย

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาแล้ว ผู้สนใจสามารถทำการศึกษาเกี่ยวกับวินัยในด้านอื่น ๆ โดยเลือกให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายโดยควรพิจารณาองค์ประกอบด้านอื่น ๆ เพื่อให้ได้ผลออกมาสอดคล้องกับความมุ่งหมายในการศึกษาคั้งนี้

6.1.1 การประเมินวินัยด้านความรับผิดชอบ ความสะอาด และการตรงต่อเวลาในบางสถานการณ์อาจกระทำได้ยาก และอาจขาดความชัดเจนในการตัดสินใจตามเกณฑ์ของแบบประเมิน หรืออาจมีความยุ่งยากในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการหนึ่งที่ใช้ในการเก็บรวบรวม

รวมข้อมูลได้ดี คือ การสังเกต การบันทึก รวมทั้งต้องมีเครื่องมือช่วยบันทึกอื่น ๆ อีกด้วย เช่น เครื่องบันทึกวีดิทัศน์ เครื่องบันทึกเสียงหรือกล้องบันทึกภาพนิ่ง เป็นต้น

6.1.2 การใช้แบบสอบถามหรือแบบประเมินในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเสริม อาจจะได้ข้อมูลกลับมาไม่ครบ หากเป็นการสุ่มสัมภาษณ์จะได้ผลมากกว่า ผู้ปกครองบางส่วนจะไม่มีเวลาในการร่วมกิจกรรมนี้ และผู้ปกครองของนักเรียนบางท่านเป็นผู้สูงอายุและอาจไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกรอกแบบประเมิน

6.1.3 หัวข้อการวิจัยควรเป็นเรื่องที่ผู้ร่วมวิจัยมีความสนใจร่วมกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่ต้องเผชิญบ่อย ๆ ในสถานการณ์จริง

6.1.4 สำหรับในส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกขั้นตอน นับตั้งแต่ขั้นสำรวจเพื่อวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา ชั้นวางแผน ชั้นปฏิบัติ ชั้นสังเกตติดตาม ชั้นสะท้อนผล ฯลฯ

6.2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาการประกันคุณภาพวินัยในด้านอื่น ๆ ของนักเรียนโดยพิจารณาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนตามเกณฑ์การประเมินภายนอกด้านมาตรฐานผู้เรียน

6.2.2 ควรศึกษาแนวทางที่จะทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพด้านวินัยของนักเรียน เพราะการอบรมเลี้ยงดูทางบ้านอาจมีผลต่อการปลูกฝังวินัยด้วย

6.2.3 การศึกษาเพื่อรวบรวมแนวทางในการนำพระธรรมคำสอนของศาสนาต่าง ๆ มาใช้ในการกล่อมเกลาคิดใจและเป็นแรงบันดาลใจให้มีการพัฒนาวินัยด้านอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น

6.2.4 ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาหาวิธีการให้นักเรียนได้มีโอกาสนำวินัยที่ได้รับการฝึกฝนในชั้นเรียน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันจนกลายเป็นวิถีชีวิตต่อไป